



Maak kennis met

Dirkzwager

Advocaten en notarissen

Maak kennis met **Dirkzwager**
advocaten & notarissen



Auteursrechten en digitale muziek

NVMB-netwerkbijeenkomst
27.11.2014

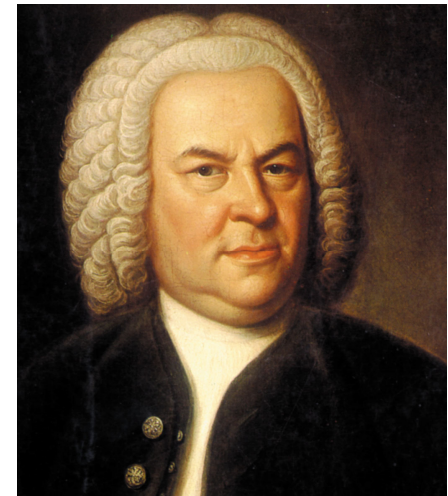
Maak kennis met **Dirkzwager**
advocaten & notarissen

Programma

- Auteursrecht in een notendop
 - Hoofdregels
 - Enkele uitzonderingen
- Specifieke aandachtspunten bij digitaliseren
- Recente relevante rechtspraak
- Vragen

Auteursrecht in notendop

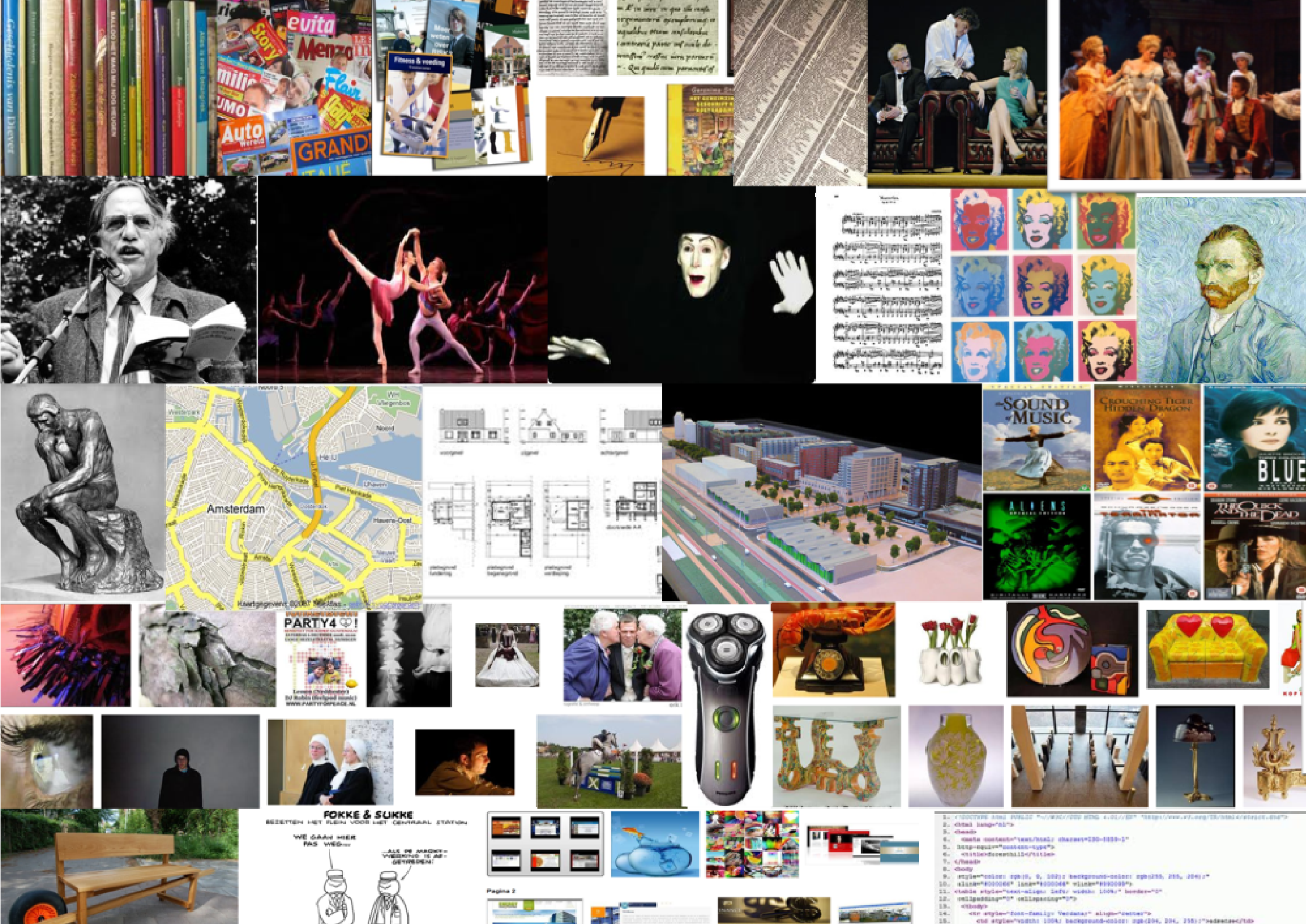
- Auteursrecht geeft exclusieve rechten aan maker van een werk
- Ontstaat automatisch / geen formaliteit
- Duur: 70 jaar
 - Na dood auteur / 1e openbaarmaking instelling
 - Niet te verlengen
- Van oorsprong nationaal geregeld, door diverse Europese richtlijnen tegenwoordig echter sterk (zo niet volledig) Europees



Wat beschermt het auteursrecht?



- Hoge Raad: “*vereist is dat het een eigen, oorspronkelijk karakter heeft en het persoonlijk stempel van de maker draagt*”
- EOK = “*niet ontleend*”
- PS = “*scheppende menselijke arbeid (...) met creatieve keuzes*”
- Hof van Justitie: “*het auteursrecht (...) [kan] slechts gelden met betrekking tot materiaal dat oorspronkelijk is in die zin dat het gaat om een eigen intellectuele schepping van de auteur ervan*”



Rechten auteursrechthebbende



Openbaar maken

- Verspreiden, verhuren/uitlenen, voordragen/uitvoeren, uitzenden, etc.

▪ **Verveelvoudigen**

- Kopiëren, bewerken, vertalen, nabootsen, etc.



▪ **Reproducieren**

- Volledige of gedeeltelijke reproductie in welke vorm dan ook

▪ **Mededeling aan publiek**

- Toegankelijk maken

▪ **Distribueren**

- Verspreiden origineel of kopie

Wie is auteursrechtthebbende?

- Hoofdregel: **feitelijk maker** is rechtthebbende (*dus componist/arrangeur bij bladmuziek*)
- Belangrijke uitzonderingen:
 - **Werkgever** indien werknemer het werk maakt in uitoefening functie of vanwege specifieke opdracht van werkgever
 - **Rechtspersoon** bij eerste openbaarmaking zonder vermelding natuurlijk maker, mits openbaarmaking rechtmatig was
- In de praktijk rechten vaak overgedragen aan uitgever of collectieve belangenbehartiger (Buma/Stemra/Sena/etc.)



Auteursrecht en bladmuziek

Hierdoor wordt bescherming van een oud werk dus niet verlengd! Alleen nieuwe rechten op de bewerking

- Veel (bijna alle) bladmuziek zal beschermd worden door Auteursrecht, tenzij:
 - Niet origineel (=plagiat)
 - Te oud (langer dan 70 jaar geleden)
- In de praktijk vaak bewerkingen (bijv. arrangementen). Betekent stapeling van rechten:
 - Originele maker rechthebbende op originele werk
 - Bewerker rechthebbende op bewerking (mits origineel)
- Verder mogelijk uitzonderingen van toepassing (zie hierna)

Uitzonderingen (1/2)

- Diverse uitzonderingen op rechten, zoals:
 - Overname nieuwsberichten door nieuwsmedia (art. 15 Aw);
 - **Citeren (artikel 15a Aw)**
 - Werken openbare macht (artikel 15b Aw)
 - **Leenrecht (artikel 15c Aw)**
 - **Aanbieden via bibliotheeknetwerk (artikel 15h Aw)**
 - **Onderwijsgebruik (artikel 16 Aw)**
 - Gebruik in actuele reportage (16a Aw);
 - **Kopie voor eigen gebruik (artikel 16b Aw)**
 - Audio-kopie voor eigen gebruik (artikel 16c Aw)

Uitzonderingen (2/2)

- Diverse uitzonderingen op rechten, zoals:
 - **Reprorecht (artikel 16h Aw)**
 - Preserveringskopie (artikel 16n Aw)
 - Dwanglicenties radio- en tv-uitzendingen (artikel 17Aw)
 - Gebruik in eredienst (artikel 17c Aw)
 - Afbeelding openbaar werk (artikel 18 Aw)
 - Incidentele verwerking (artikel 18a Aw)
 - Karikatuur (artikel 18b Aw)

Citaatrecht

- Vereisten:
 - Brondocument = openbaar
 - Citaat heeft redelijke omvang
 - Citaat wordt gebruikt in serieuze uiting
 - Respecteren persoonlijkheidsrechten
 - Indien mogelijk naamsvermelding
- In context van bladmuziek bijv. bruikbaar om passages uit een werk te kunnen bespreken in een handboek



Leenrecht (1/2)

- Publiek toegankelijke instelling mag werk uitlenen, mits
 - Werk door rechthebbende in verkeer is gebracht
 - Billijke vergoeding wordt betaald
 - Het geen computerprogramma betreft
- Onderwijsinstellingen en hun bibliotheken en Koninklijke Bibliotheek vrijgesteld van vergoeding
- Rechthebbende kan afstand doen van leenrechtvergoeding



Leenrecht (2/2)



- Onduidelijk of leenrecht ook op elektronisch uitlenen van toepassing is
- Geschil Vereniging Openbare Bibliotheken vs. Stichting Leenrecht (*en later tevens: Nederlands Uitgeversverbond, Sticthing Lira en Stichting Pictoright*)
 - Rb Den Haag heeft voornemen kenbaar gemaakt hierover zogenaamde “prejudiciële vragen” te stellen aan Hof van Justitie
 - Zaak staat nu op de rol voor 26 november 2014
 - Antwoord vanuit Luxemburg vervolgens vermoedelijk 1,5 – 2 jaar later

Aanbieden via bibliotheeknetwerk

- Collectie van een bibliotheek, museum of archief mag ook via computernetwerk worden aangeboden, mits:
 - Netwerk besloten is (dus niet online);
 - Geen economisch of commercieel voordeel wordt nagestreefd;
 - Terminals in gebouwen aanwezig zijn;
 - Wordt aangeboden aan individuele leden van het publiek voor onderzoek of privé-studie;
 - Niet anders is overeengekomen in voorwaarden uitgevers.



HvJ EU, 11 september 2014, C-117/13 (TU Darmstadt v. Eugene Ulmer KG)

- Bibliotheek TU Darmstadt heeft een fysiek handboek uit haar collectie gedigitaliseerd en biedt het aan op terminals. Bood ook mogelijkheid tot opslaan en uitprinten. Uitgever verzet zich hiertegen.
- Hof: digitaliseringshandeling gaat logisch vooraf aan digitaal aanbieden, dus uit recht aanbieden vloeit recht digitaliseren voort

Aanbieden (1) zonder
mogelijkheid tot opslaan en
afdrukken en (2) met beperking
toegang aantal gebruikers tot
aantal fysieke exemplaren werk,
voldoet vermoedelijk wel aan
criteria Hof

4, C-117/13
Ulmer KG)

NL wet stelt deze
eis niet! Mogelijk
gaat NL wet dus te
ver.

eisen niet zijn, met name ook omdat

- (1) niet meer exemplaren van een werken
digitaal worden aangeboden dan analoog
in collectie; en
- (2) een billijke vergoeding moet worden
betaald voor gebruik
afdrukken

NL wet stelt ook
deze eis niet.
Thuis kopie-
exceptie stelt
vergoeding
namelijk op
nihil. Mogelijk
gaat NL wet dus
te ver.

Onderwijsgebruik



- Geen inbreuk in het kader van onderwijsgebruik, mits:
 - Gebruikt door niet-commerciële onderwijsinstelling;
 - Beperkt tot delen van werken;
 - De werken rechtmatig openbaar zijn gemaakt;
 - Persoonlijkheidsrechten worden gerespecteerd;
 - In beginsel aan bronvermelding wordt gedaan;
 - Een billijke vergoeding wordt betaald.
- Relevantie bladmuziek: vergelijkbaar met citaatrecht, zij het dat omvang wellicht wat groter is. Beperkt van belang dus.

Kopie voor eigen gebruik

- Geen inbreuk op auteursrecht bij:
 - Kopie voor eigen oefening of studie
 - Beperkt tot enkele exemplaren
 - Door natuurlijk persoon
 - Zonder direct of indirect commercieel oogmerk
 - Zelf gemaakt door natuurlijk persoon of in diens opdracht
- Aanvullende voorwaarde bij bladmuziek: alleen kleine gedeelten van een werk, tenzij het werk niet meer verkrijgbaar is



Hierdoor dus niet geschikt als excuus om gratis bladmuziek te kopiëren als (amateur)muzikant

Reprorecht (1/2)

- Geen inbreuk bij:
 - Kopie van papier naar papier (dus niet digitaal);
 - Beperkt tot een artikel in tijdschrift of klein gedeelte van een boek, tenzij boek niet meer te verkrijgen is;
 - Mits reprovergoeding is betaald.
- Relevantie bladmuziek:
 - kan rechtvaardiging geven voor kopiëren kleine gedeeltes uit bundels bladmuziek
 - Kan rechtvaardiging geven voor kopiëren volledige bundels, indien deze uitverkocht zijn en niet aannemelijk is dat herdruk verschijnt

Reprorecht (2/2)

- Aanvullende mogelijkheden in specifiek besluit:
 - Bibliotheek mag kopie maken van werken om deze uit te lenen of om uitgeleende werken te vervangen
 - Onderwijsinstellingen mogen lesmateriaal verveelvoudigen, mits beperkt tot aantal studenten en het aanvulling vormt op voorgeschreven lesmateriaal

Digitaliseren bladmuziek

- Digitaliseren is verveelvoudigen (NL) / reproductie (EU)
 - Toestemming van rechthebbende nodig!
 - Tenzij
 - de natuurlijk maker meer dan 70 jaar geleden overleden is; of
 - het werk meer dan 70 jaar geleden voor eerst openbaar is gemaakt door een rechtspersoon;
- Enige relevante uitzondering:
 - Gebruik in bibliotheeknetwerk
 - *En wellicht op termijn: leenuitzondering*

Resumerend

- Bladmuziek veelal beschermd door Auteursrecht, tenzij
 - Werk onvoldoende creatief (plagiaat)
 - Auteursrecht vervallen door tijdsverloop (70 jaar)
- Valkuil: bewerking van een oud werk vaak wel (maar beperkt!) beschermd
- Veel uitzonderingen in commerciële / professionele context weinig bruikbaar

VRAGEN?



Contactgegevens

Mark Jansen

(026) 353 83 67

m.jansen@dirkzwager.nl



I E I T

(intellectuele eigendom & IT-
recht)

Weblog: www.dirkzwagerieit.nl

Twitter: [@ieitrecht](https://twitter.com/ieitrecht)

App: www.kennisboek.nl

Nieuwsbrief: www.dirkzwager.nl/profiel

Verantwoording

In deze presentatie wordt algemene en beknopte informatie verstrekt over een aantal juridisch relevante ontwikkelingen. Niet beoogd is om hiermee juridisch advies te geven voor concrete situaties.

Hoewel veel zorg is besteed aan het opstellen van deze presentatie, aanvaardt Dirkzwager advocaten & notarissen N.V. geen aansprakelijkheid voor de inhoud ervan.

Maak kennis met **Dirkzwager**

advocaten & notarissen

Advocatuur Arnhem
Postbus 3045
6802 DA Arnhem
Kantoor Velperpoort
Velperweg 1
6824 BZ Arnhem
T +31 (0)26 353 83 00
F +31 (0)26 351 07 93
E info@dirkzwager.nl
I www.dirkzwager.nl

Notariaat Arnhem
Postbus 111
6800 AC Arnhem
Kantoor Velperpoort
Verlperweg 1
6824 BZ Arnhem
T +31 (0)26 365 55 55
F +31 (0)26 365 55 00
E info@dirkzwager.nl
I www.dirkzwager.nl

Advocatuur Nijmegen
Postbus 55
6500 AB Nijmegen
Kantoor Stella Maris
Van Schaeck Mathonsingel 4
6512 AN Nijmegen
T +31 (0)24 381 31 31
F +31 (0)24 322 20 74
E info@dirkzwager.nl
I www.dirkzwager.nl

Notariaat Nijmegen
Postbus 1104
6501 BC Nijmegen
Kantoor Stella Maris
Van Schaeck Mathonsingel 4
6512 AN Nijmegen
T +31 (0)24 381 27 27
F +31 (0)24 324 07 26
E info@dirkzwager.nl
I www.dirkzwager.nl